

Bankakanningin

Den Danske Bank kúvendi

Fyrst vildu teir ikki hoyra talan um nakað endurgjald. Men eftir at hava granskað frágreiðingina um vikuskiftið, er leiðslan í Den Danske Bank komin til ta niðurstøðu, at teir nú vilja tosa um eitt møgult endurgjald

SVEINUR POULSEN

Fríggjadagin kom so tann leingi vætnaða frágreiðingin frá bankakanningarnevndini. Og niðurstøðan var greið. Den Danske Bank hevði ikki sagt føroyingum allan sannleikan, um figgjarligu støðuna hjá Føroya Banka.

Peter Straarup, stjóri í Den Danske Bank stendur saman við Ricardi Michelsen, fyrrverandi tjóðbankastjóra og Eigil Mølgård, stjóri í Figgjareftirlitinum, sum tann heilt stóri skálkurin.

Umdømið hjá Den Danske Bank, hevur av somu orsök fingið nakrar djúpar skóvur, og tað er ikki nakað sum teimum dæmar í Den Danske Bank.

Bankin svarar aftur

Tá tað gjørdist greitt, at bankin var tann stóri syndarin, boðaðu teir frá, at teir mánaðaginn fóru at koma við einum aftursvari til tað, sum sagt verður í frágreiðingini. Nú er svar teirra komið.

Í frágreiðingini slær Den Danske Bank fast, at orsök in til »Føroya-málið«, er uppstaðið úr kreppuni í føroyska samfelagnum síðst í 80-árunum og fyrst í 90-árunum.

Støðan hjá føroysku peningastovnunum var alt annað enn góð, og teir høvdu

brúk fyri meiri peningi.

Føroya Banki fekk í desember 1992 332 mió. kr. frá Den Danske Bank, sum tá var høvudspartaeigari.

Eisini Sjóvinnubankanum tørvaði pening. Í november 1992 fekk hann 475 mió. kr. frá Landsstýrinum, og í februar 1993 fingi teir 350 mió. kr. afturat.

Leiðslan í Den Danske Bank helt nú, at kappingin var farin av lagi, av teirri orsök, at tað almenna Føroyar var farið inn í bankavirksemi gjøgnum Sjóvinnubankan. Tann 8. februar 1993 settu teir seg tí í samband við forsætismálaráðið, fyri at tosa um eina broyting í eigarviðurskiptinum í føroysku bankunum.

Uppfatanin hjá bankanum var, at øll føroyska vinnan vóru kundar hjá báðum bankunum, og at tað tí var eitt gott hugskot at leggja bankarnar saman.

Samanleggingin fór eisini at gera eina umlegging av føroysku vinnuni lættari, var teirra meting.

Aheitanin hevði við sær, at samráðingarnar um, at føroyingar skuldu yvirtaka Føroya Banka byrjaðu.

Samráðingarnar endaðu sum kunnugt við, at Figgjargarnunurin og Den Danske Bank byttu um partabreyv soleiðis, at Figgjargarnunurin nú var høv-

uðspartaeigari í báðum bankunum, meðan Den Danske Bank var minnilutaeigari.

Partabreyvabýtið hevði samstundis við sær, at Den Danske Bank ikki fór at seta meiri pening í Føroya Banka. Hetta vóru allir partar í samráðingunum greiðir yvir, eisini Føroya Landsstýrið.

Niðurstøðan í frágreiðingini

Tað hevur verið tosað nógv um, at Peter Straarup í marts 1997 hevur sagt, at Føroya Banka ikki fór at tørva meiri pening framyvir.

Til tað sigur leiðslan í Den Danske Bank, at teir ikki vistu at bankanum tørvaði pening. Samráðingarnar fóru fram stutt eftir at roknskapurin fyri 1992 var framlagdur, og Den Danske Bank hevði tá ikki fingið upplýsingar um, at Føroya Banka fór at mangla pening.

Ti meta teir ikki, at teir hava givið skeivar upplýsingar.

Frágreiðingin frá kanningarnevndini sigur, at Den Danske Bank m. a. hevur hildið upplýsingum aftur, um at Føroya Banki ikki lúkaði minstukrøvini fyri tókan pening.

Til hetta svarar bankin, at allir partar í samráðingunum vóru greiðir yvir, at »likviditetsstøðan« føroy-

sku bankunum var hart spent, og at støðan hjá Føroya Banka var lýst í roknskapinum fyri 1992.

Trýstu føroyingar

Bæði bankin og Mogens Lykketoft figgjamálaráðharrar hava fingið av at vita í fjølmiðunum fyri at leggja trýst á føroyingar.

Frágreiðingin staðfestir, at bankin hevur framskundað arbeiði við útkastrinum til avtaluna nógv meiri enn upprunaliga var ætlað.

Til tað svarar bankin, at teir ikki kunnu góðtaka hesa niðurstøðu. Teirra uppfatan var, og er enn, at málið hevði sera stóran skund. Føroyski búskapurin versnaði fyri hvønn dag sum gekk, og kundi bert rættast uppáttur um báðir bankarnir vóru samanlagdir.

Niðurstøðan hjá Den Danske Bank er tí, at teir einki skeivt hava gjørt, og at tað tí ikki er grundarlag fyri einum endurgjaldskravi mótevís bankanum.

Hafturat siga teir, at talan var um ein handil við Figgjargarnunin og ikki við Føroyar.

Hóast tað er bankin sinnadur til, at tosa um eitt møgult endurgjald til føroyingar, um tað visir seg, at tapini uppá kundar í Føroya Banka eru størri, enn tapini uppá kundar í Sjóvinnubankanum.

Við hesum vónar bankin, at teir hava gjørt sítt til, at »Føroya-málið« fær eina skjóta loysn.

Sosialurin í DR-sending

Eirikur Lindenskov í samrøðu við John Wilken frá DR SVEINUR POULSEN

Danmark Radio hevur gjørt nógv burtúr banka-málinum. Fleiri tíðindafólk hava verið í Føroyum, og fríggjakvöldið hugdi John Wilken frá danska útvarpinum inn á gólvi á Sosialinum.

Hann vildi fegin vita, hvat Sosialurin hevði fingið burtúr bankafrágreiðingini.

Hetta tosaði hann við Eirikur Lindenskov um, og meðan tað hendi, var ein av myndamonnum okkara skjótur eftir myndatólnum.

SVEINUR POULSEN

Eftir at hava granskað frágreiðingina í nakrar tímar, helt Landsstýrið tíðindafund á Hotel Hafnia seinna-partin fríggjadagin.

Edmund Joensen, lögmaður segði, at Føroya Landsstýrið var styrkt í síni fatan av, at hetta mál var illa handfarið.

Lögmaður segði, at eftir hansara fatan var danska stjórnin farin sera illa um málið. Samstundis vóru føroyingar sera illa viðfarnir. Tá føroysku myndugleikarnir góðkendu partabreyvabýtið, var hetta gjørt á skeivum grundarlag.

– Vit kendu ikki støðuna í Føroya Banka sum hon veruliga var. Harafturat hevur kanningin víst, at vit ikki hava fingið rættar upplýsingar frá Den Danske Bank.

Edmund Joensen kom eisini inn á eitt møgult endurgjaldskrav.

– Tað vit í dag hava gjørt, er ein fyrbils gjøgnumgongd. Nú skal kanningin gjøgnumgangast sera gjølla,

og út frá teimum kanningunum fara vit at taka støðu til, um vit skulu seta fram endurgjaldskrav móti einum, ella fleiri portum í málinum.

– Til hesa uppgávu hava vit leitað okkum hjálp frá góðum føroyskum og útlandskum advokatum.

Endurgjaldskrav

Spurningarnir frá fjølmiðunum vóru nógvir og ymiskir. M. a. varð spurt hvørjum endurgjaldskrav skuldi setast ímóti. Til hetta segði lögmaður, at tað var ov tíðliga at siga nakað um nú.

Spurt var síðani um tað, at Pauli Ellefsen hevði undirskrivað, tað sum á fakmáli verður kallað ein blank grannskoðanarátæknig, kundi enda við einum endurgjaldskravi, svaraði lögmaður:

– Ja. Men nú fara vit fyrst at seta okkum niður fyri at kanna, hvussu alt er farið fram. Síðani gera vit eina niðurstøðu, og aftaná tað gera vit av, um endurgjaldskrav skal reistast fram.

Vit høvdu rætt

– segði Edmund Joensen, lögmaður, á tíðindafundi á Hotel Hafnia seinna-partin fríggjadagin

Frágreiðingin gav okkum rætt í okkara uppfatan av vit vóru snyttir, sigur Edmund Joensen, lögmaður

Møguliga eisini móti Paula Ellefsen.

Fyrbils niðurstøðan vit kunnu gera er, at lögmaður er nøgdur við ta frágreiðing sum fyriliggur. Tað sum sagt er í dag, byggit á eina

skjóta gjøgnumgongd av tilfarinum, sum er so sera umfatandi.

Hvussu endaliga úrslitið verður av bankakanningini, frætta vit nærri um í næstu ella aðru viku.